

Helsedirektoratet
Postboks 220 Skøyen
0213 OSLO

Deres ref

Vår ref
20/4110-92

Dato
24. juni 2021

Tillegg til tildelingsbrev nr. 43 - Oppdrag smittevern heldøgns omsorgsplasser

Erfaringer fra koronapandemien viser at det er behov for oppmerksomhet på smittevern også i planlegging og utforming av heldøgns omsorgsplasser. Smittevern i sykehjem drives etter forskrift om smittevern i helsetjenesten, men fra flere hold er det pekt på at de fysiske rammebetingelser har vesentlig betydning for organisering og drift. Flere rapporterer om at uhensiktsmessige bygningsmessige forhold har gjort det vanskelig å håndtere, begrense og stoppe smitten. Et eksempel er delte bad og dobbeltrom.

Det finnes en byggveileder for smittevern i sykehus, men dette er ikke i like stor grad systematisert for heldøgns omsorgsplasser. Veiledningsmaterialet for investeringstilskuddsordningen omtaler enkelte hensyn til smittevern. Smittevern er ikke aktualisert i retningslinjen. I lys av dette vurderer HOD at det er behov for en samlet gjennomgang av veiledning og føringer for investeringstilskudd til heldøgns omsorgsplasser i et smittevernperspektiv.

Husbanken og Helsedirektoratet gis i oppdrag å utrede hvordan oppmerksomhet på smittevern i planlegging av heldøgns omsorgsplasser som mottar investeringstilskudd kan styrkes. Oppdraget er todelt. Helsedirektoratet har hovedansvar for gjennomføringen av del 1. Husbanken har hovedansvar for gjennomføringen av del 2. Gjennomføringen av hver av delene fordrer imidlertid et samarbeid direktoratene imellom.

1. Aktuelle smittevernhensyn i omsorgsbygg

Del 1 innebærer å identifisere aktuelle smittevernhensyn i heldøgns omsorgsplasser som kan være av bygningsmessig betydning. Kunnskap og erfaringer fra koronapandemien vil

være et viktig grunnlag for denne gjennomgangen.

Det kan gjelde alt fra bygningers overordnede planløsning og planløsning for den enkelte avdeling/bogruppe og pasientrom. For eksempel:

- adkomstsituasjon (innganger, avstand og kontaktpunkter med aktiviteter og funksjoner i bygget fra A til B)
- intern transport
- plassering av besøksrom
- sluser/mellomgang på beboerrom
- mulighet for skjerming av rom eller deler av en avdeling/bogruppe
- antall skyllerom og plassering og utforming av disse
- fasiliteter for vasking av klær
- bredde på døråpninger (om senger kan trilles inn og ut av rom)
- ventilasjon
- håndvasker og andre smitteforebyggende tiltak i rom for felles bespisning
- plassering og variasjon av fellesarealer

Listen er ikke uttømmende.

For hvert av momentene skal det følge en vurdering av hvordan den bygningsmessige utformingen kan spille en rolle i hvordan smittevern utøves og ivaretas i bygningen. Det bes om vurderinger av hvordan den bygningsmessige utformingen kan legge til rette for at smittevern ivaretas på en tilfredsstillende måte for tjenesteyting og måter beboerne lever sine liv på. For sistnevnte er sosiale forhold sentralt og inkluderer fellesskap internt i omsorgsbygget samt muligheter for besøk.

Helsedirektoratet har hovedansvaret for denne delen. Husbanken skal involveres i arbeidet. Husbankens rolle avklares nærmere mellom etatene. Helsedirektoratet kan konsultere FHI ved behov.

Frist 01.02.2022.

2. Anbefalinger og eventuelle krav om smittevern i investeringstilskuddsordningen

Del 2 innebærer å foreslå anbefalinger og eventuelle krav om smittevern i et bygningsmessig perspektiv både for prosjekter som gjelder rehabilitering av heldøgns omsorgsplasser samt i nye omsorgsbygg med heldøgns omsorgsplasser. Anbefalinger og krav skal være basert på vurderinger i del 1.

Fire momenter skal vurderes:

- a) Besvarelsen må vurdere graden av nytte og kostnad for anbefalinger og krav som legges fram. Videre bes det om vurderinger knyttet til hvor lett eller hvor vanskelig anbefalingene og kravene kan innarbeides i omsorgsbyggene.

Vurderingene kan være ulike for nybygg og rehabilitering. Det bes om at det kommer

tydelig fram hvilke anbefalinger og krav som gjelder for rehabiliteringsprosjekter og hvilke som gjelder for nybygg.

- b) Over lang tid har føringene for investeringstilskuddet vært, og er fremdeles, å bygge små bofellesskap, institusjoner og avdelinger. Dette er særlig begrunnet i tilpasning til mennesker med demens og kognitiv svikt, og er støttet av forskning og ulike fagmiljøer. Det bes om å vurdere hvordan smått er godt – konseptet harmonerer med aktuelle anbefalinger og krav om smittevern hensyn i omsorgsbygg.
- c) Husbanken bes om å vurdere hvordan anbefalinger og krav bør tas inn i eksisterende retningslinje og/eller veiledningsmateriale. Alternativt om det bør lages en egen veileder om smittevern i planlegging og utforming av omsorgsbygg eller en kombinasjon av de to.
- d) Husbanken bes vurdere innføringstidspunkt for de endringene som tilrås i punkt 2 c.

Husbanken har hovedansvaret for gjennomføringen av del 2 og involverer Helsedirektoratet der det er aktuelt.

Frist for oppdraget 2.5.2022.

Med hilsen

Anne-Cathrine Haug Jørgensen (e.f.)
ekspedisjonssjef

Kristin Løkke
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Husbanken
Riksrevisjonen